מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבחין בין מעשים שמחזקים דמוקרטיה למעשים שמחלישים אותה
- להכיר מושגי יסוד כמו רוב, מיעוט, חופש ביטוי וסובלנות
- לתרגל חשיבה ביקורתית על מצבים מהחיים הדמוקרטיים

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – נכון או לא נכון: מחזק את הדמוקרטיה?

1. נכון – זכות הצבעה שווה לכולם היא יסוד דמוקרטי
2. לא נכון – זו פגיעה בשוויון הזכויות
3. לא נכון – השתקת דעות פוגעת בחופש הביטוי

חלק ב' – מושגי יסוד בדמוקרטיה

1. א – הקבוצה הגדולה ביותר שתומכת באותה עמדה
2. א – כל אחד מצביע בסתר ואין לדעת למי

חלק ג' – התאימו את המעשה לערך

1 – ד (שוויון)
2 – א (חופש ביטוי)
3 – ב (כיבוד מיעוט)
4 – ג (סובלנות)

חלק ד' – השלימו את המילה החסרה

1. הצביע
2. מיעוט

חלק ה' – סדרו את שלבי ההצבעה בבחירות

1. מקבלים הזמנה להצביע
2. מגיעים לקלפי
3. מזהים את עצמם
4. מצביעים בפתק חשאי

חלק ו' – כתיבה והבעת דעה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- רוב - הקבוצה הגדולה שתומכת בעמדה, מיעוט - קבוצה קטנה יותר עם דעה שונה
- כל דוגמה שמראה פגיעה בזכות הצבעה, בחופש ביטוי או בשוויון
- כדי שאף אחד לא ילחץ או יפחד מהצבעה של אדם אחר

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח בדיון קצר על דוגמאות מהחיים לפני תחילת הדף
- מומלץ לעבור על חלק ההתאמה יחד בכיתה כדי לוודא הבנה של המושגים
- בגרסה המקוצרת (ללא skip_n) מומלץ להתמקד בתרגול הבסיסי של מחזק/מחליש

דף תרגול: מחזק או מחליש? ערכי דמוקרטיה

דף התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדמוקרטיה יש כללים וערכים ששומרים על זכויות כל האזרחים. בדף הזה תתרגלו להבחין בין מעשים שמחזקים את הדמוקרטיה לבין מעשים שפוגעים בה.

בנק מילים: מיעוט | הצביע

1 חלק א' – נכון או לא נכון: מחזק את הדמוקרטיה?

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	כל אזרח בוגר יכול להצביע בבחירות - זהו מעשה שמחזק את הדמוקרטיה	☐	☐
2	רק אנשים עשירים רשאים להצביע - זהו מעשה שמחזק את הדמוקרטיה	☐	☐
3	להשתיק מי שמביע דעה שונה הוא מעשה שמחזק דמוקרטיה	☐	☐

2 חלק ב' – מושגי יסוד בדמוקרטיה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהי משמעות המילה 'רוב' בהקשר דמוקרטי?

(א) הקבוצה הגדולה ביותר שתומכת באותה עמדה

(ב) השלטון היחיד שמחליט על הכול (ג) קבוצה קטנה שמנהלת את המדינה

2. מה המשמעות של 'הצבעה חשאית'?

(א) כל אחד מצביע בסתר ואין לדעת למי (ב) כולם מצביעים יחד בקול רם

(ג) רק ראש הממשלה מצביע

3 חלק ג' – התאימו את המעשה לערך

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. כולם יכולים להצביע בלי קשר לדת, מגדר או גזע	___	**א.** חופש ביטוי
2. מבקרים את השלטון בעיתון בלי חשש	___	**ב.** כיבוד מיעוט
3. הרוב מחליט אך לא פוגע בזכויות המיעוט	___	**ג.** סובלנות
4. כל אזרח יכול להביע דעה שונה משל האחרים ולהתקבל בכבוד	___	**ד.** שוויון

4 חלק ד' – השלימו את המילה החסרה

השלימו את המילה החסרה.

1. במדינה דמוקרטית כל אזרח בוגר זכאי ל _____

2. כאשר הרוב מכבד את ה _____ הדמוקרטיה מתחזקת

5 חלק ה' – סדרו את שלבי ההצבעה בבחירות

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	מגיעים לקלפי
☐	מקבלים הזמנה להצביע
☐	מצביעים בפתק חשאי
☐	מזהים את עצמם

6 חלק ו' – כתיבה והבעת דעה

ענו בקצרה.

כרטיס יציאה

מהו ההבדל בין רוב למיעוט בדמוקרטיה?

תנו דוגמה אחת למעשה שמחליש דמוקרטיה

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀